

Budapest

József-körút 29. sz.

A KITARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben és vidéken postaküldéssel . . . . .12 korona.

Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a *Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál* 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kitartás« című jótékonyági egyesület alapszabályait a nagymagyar királyi Belügyminiszterium 48.314.900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: *benedekfalvi Dr. Luby Gyula* máv. titkár és ügyész.

Igazgatók: *Kubik Béla* orsz. képviselő, *Fábián Lajos* mérnök, *Ilkey László* székesfevárosi hiv. főnök, *Dr. Bankos Károly* máv. f., *Vécsey Frigyes* máv. altiszt, *Horváth István* mozdonyfőszereelő.

Az egyesület tagjait illető kedvezmények.

A tagsági jogosultság első évében:

- a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona baleseti segélyben.
b) Baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeggel kárpótolatik.

A második évben:

- a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első évben.
b) Ha a tag elhal, az általa a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 500 korona halálzási segély fizetetik.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona halálzási segély fizetetik.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A harmadik évben:

- a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első és második évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 1000 korona halálzási segély adatik.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona fizetetik.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A negyedik évtől kezdve:

- a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első, második és harmadik évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezménye-

zettnek 2000 korona halálzási segély fizetetik ki.

c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 500 korona fizetetik.

d) Ha a tag 4 héten túl beteg, hetenkint, 6 héten át, 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

Ezek képezik a biztosítottaknak *A)* csoportját, míg azok, akik a *B)* csoportba óhajtanak belépni, az itt felsorolt pénzbeli kedvezményeknek csupán felét kapják.

Ezen kedvezmények ellenértéke fejében az utóbbi csoportba belépők az első évben havi két korona, a második évtől kezdve havi 2 korona 50 fillér tagsági díjat, az *A)* csoportba belépők pedig az első évben szintén havi 2 korona, a második és a következő években havi 5 korona tagsági díjat fizetnek.

Ezen kedvezményekben a tagok mindaddig részesülnek, amíg az egyesület tagjai maradnak; a balesetbiztosítás azonban a 60 éves életkor betöltése után megszűnik.

Azok, kik az egyesületbe való belépéskor már 45-ik életévüket elérték, a fent felsorolt kedvezményeknek csak felét kapják.

Aki 55-ik életévét elérte, az egyesületbe fel nem vételik.

Mindezekon felül úgy az *A)*, min a *B)* csoportba tartozó tagoknak a következő kedvezményekre van igényük

Peres és perenkívüli ügyekben csupán a készkiadások felszámítása mellett ügyvédi képviseletben részesülnek.

A »Kitartás« című hetenkint megjelenő lapot díjtalanul kapják.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Betegsegélyezés. Az elmúlt század vége felé az összes művelt államokban a gép olyan tért hódított magának, hogy a nyerstermékeknek használati cikké váló átmunkálását kizárólag magának biztosította.

Mi sem természetesebb, hogy azóta munkásosztályunk kisebb-nagyobb társaságokba verődve, a legtöbb esetben gyár vagy műhelynek csufolt egészségtelen tákalmányokban kénytelen verejtékes kenyerét megkeresni. E gépkorszakban, a tulhajtott munkaidő daczára, a munkás keresete nem olyan, hogy abból magát és családját tisztességesen élelmezhetné.

Még kevésbé áll módjában a munkás embernek, hogy silány keresetéből valamicskét megtakaríthatna azon esetre, ha a munka és koplalástól agyonsanyargatott teste a szolgálatot fölmondja. Természetes következménye eme sajnálatos állapotoknak az, hogy a munkás-körökben az egészségi állapot megdöbbenően aláhanyatlott.

Tekintettel arra, hogy az orvosi tudomány megállapította, hogy a rosszul táplált test a legretentőbb járványos betegségek melegágya, kormány és társadalom, valamint maga a munkás-osztály is, már mindent megkísérelt, hogy legalább betegség esetén a nyomort enyhítse. Így létesültek a különféle kevés jelentőségű, a legtöbb esetben kétes értékű betegsegélyző-intézmények.

Három évtizeden át tett tapasztalataink azt bizonyítják, hogy komoly esetekben a legjobb hírű betegsegélyző-intézményeink sem érnek egy fabatkát sem. De miért? Megezáfolyhatatlanul vélem bebizonyítani azzal, hogy kevés a főka és sok az eszkimó.

A dolog tulajdonképen úgy áll, hogy a betegsegélyző-intézmények bevételei nem állanak arányban annak kiadásaival. Ha ezen terhekhez azután még hozzáadjuk a ki nem irtható színlelt betegek falkája által kiharácsolt horribilis összeget, akkor szemeink előtt fekszik a csalhatatlan statisztika.

Ez pedig azt mutatja, hogy az eddig divó alapelvek mellett, egy hathatós betegsegélyezés lehetetlen. De nyuljunk csak mélyebben bele a betegsegélyezés mibenlétébe. Szerintem az ilyen viszontlágosságon alapuló segélyezésnek az volna a célja, hogy akkor, amidőn a sors keze által sújtva, a nyomorral tovább küzdeni nem bírunk, segítséget nyerjünk. Most már azt kérdezem, hogy az ezidőszerint akcióban álló betegsegélyző-intézmények melyike van abban a helyzetben, hogy egy hosszas tartó súlyos betegség esetében tagjait hathatósan támogathatná?

Tudomásom szerint egy sem.

Nem pedig azon egyszerű oknál fogva, mert amint említém, hogy betegsegélyző-intézményeink maguk is betegek.

Nekünk, kiket tagtársaink bizalma azon célból állított oda, hogy keservesen nélkülözött fillérei fölött őrkdjünk, erkölcsi kötelességünk gondoskodni arról, hogy ezen verejtékkal szerzett fillérek a »Kitartás« minden egyes tagjának egyformán kamatozzanak.

Ezekből kifolyólag, a szerzett tapasztalatok alapján javaslom tehát, hogy ezen egyenjogu cél elérhetése végett mondja ki a tagok összessége, hogy bizonyos életkor és tagsági idő után a betegsegélyezés helyett egy olyan összegű segély nyujtassék, amely által a tagon segítve lesz.

Tagsági igényeink csak úgy nyerhetnek egyenlő mértékben kielégítést, ha aránylagos befizetések ellenében egyenlő szolgáltatmányokban fogunk részesülni.

Ezen úgy az egyesület, valamint a tagok összességére nézve egyaránt üdvös módozat keresztülvitelére pedig kérjük fel azt a nemeslelkű embert, kinek neve a »Kitartás« élén ragyog.

Budapest, 1901. augusztus hó 30-án.

Sándor Márkus,
választm. elnök.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk 35. számában kimutatott segélyösszeg ... .. 14.550 korona.

Balesetsegélyek.

Lapunk 35. számában kimutatott segélyösszeg ... .. 14.026 korona 66 fillér.

Betegsegélyek.

Lapunk 35. számában kimutatott segélyösszeg ... .. 4565 korona.

Lapunk 35. számában a betegsegélyek közé sajtóhiba csuszott, mivel a 2266. Konez János, alkalmazott, Dobsina, nem 60 korona, hanem csak 40 korona betegsegélyben részesült.

Remény vagy . . . ?

(T. A.) A vasuti ember, ha manapság találkozik valahol egy másikkal, ezzel a kérdéssel köszönt reá:

— Ugyan lesz-e valami abból a dologból? Van-e hozzá reménységed?

Az a másik pedig nem csodálkozik el ezen a szokatlan »adj' Isten«-en, hanem egészen természetesnek találja azt; mert ha a társa nem teszi meg ezt a kérdést, hát megtenné ő; minden bizonynyal megtenné. Azt sem kérdi pedig, hogy mi is az a bizonyos dolog, amiből valaminek lennie kellene és amihez néki is reménykednie illik. Ugyis tudja azt mindenki. Azzal ébred jelenleg a vasuti ember, azzal szendereg el; az tölti el valóját szabad idejében, az lebeg előtte szolgálatközben; azzal vigasztalja magát, ha mostoha sorsára gondol és azzal biztatja otthon az aszszonyt, a gyermekeket, ha panaszra nyílnak ajkaik, ha nélkülözni látja őket: a fizetés-rendezés.

Ámde a lelkét, melybe oly szívesen telepedne belé az édes reménység, folyton-folyvást gyötrő gond marcangolja. Aggódás afelett, hogy hátha ez a reménység is csak reménység marad és semmi egyéb? Hátha megtörténik vele az, hogy bizva-bizván egy jobb jövőben, gondtalanabb életben, annál keserve-sebb lesz a kiábrándulás? Ki tudja, hátha?

Közben azután aggódva lesi még a szellő fuvalmát is, hogy ugyan honnan, miféle hirt hallhatna, hogy reménye erősödjék, vagy bizalma ismét alábbszálljon? Kivallat mindenkit, akit a sors utjába vet és akiről feltételezi, hogy konyit valamit a dologhoz. És nem elégszik meg soha a hallott felvilágosítással. Mert ha jó hirt hall, azt kételkedve fogadja, kötve hiszi el; ha meg rosszat, akkor — még kevésbé hajlandó azt elhinni. Akkor inkább ő maga kezd rózsás légvárat építeni, csakhogy nyugtalan belsőjét valamivel csillapíthassa. Ez a jelenség pedig általános ez idő szerint minden vasutasnál, kivétel nélkül, mert mindenki érzi, hogy a magyar vasuti társadalom sorsa egy forduló ponthoz jutott, amely évekre, esetleg évtizedekre kihatólag fogja a maga hatását éreztetni.

A komolyabb része nem törődik a mende-mondákkal, hanem — miután hivatalos uton az ilyen dolgok ki nem szivárognak — a politikai világban figyeli az itt-ott megnyilatkozó jelenségeket és azokból következtet a maga reménységeinek megvalósulására, vagy ennek az ellenkezőjére. Rendszerint inkább az utób-

bira. Lévén ezen reménységeknek megvalósulása hazánkban elsőrangú politikai kérdés

Igy történt, hogy az elmúlt hét folyamán egy igen jelentékeny és főként az ország pénzügyi viszonyainak mikénti alakulásában most már nagyon is számottevő országgyűlési képviselőnek következő szavai ragadták meg figyelmünket:

»Nem lehet tagadni, hogy az állami hatalom végrehajtó közegeinek osztályszerű korporatív mozgalma a legkényesebb természetű jelenségek közé tartozik és menthetőnek csak a legvégső esetben és ekkor is csak azon föltétel alatt fogadható el, ha az a bajok föltárásán és a kérvényezés természetén tulmenő agitatorius jelleget nem ölt magára. Ezen föltételek nélkül én egy ily mozgalmat, részint példaadó természeténél, részint a fegyelem azon ethikai tekinteteinél fogva, melynek az állam alkalmazottjainál fönn kell állnia, támogatni nem tudnék. Ámde, ha jelen esetben figyelembe veszem, hogy a megélhetésnek föltételei az utóbbi 30 év alatt mennyire megváltoztak, ha figyelembe veszem, hogy a mai javadalom mellett, különösen az alsóbb fokozatokban, a mindennapiakban való nélkülözés stádiuma immár tényleg beállott, ha figyelembe veszem, hogy ezen kérdésbe egy nagy állami és társadalmi érdek, tudniillik a család-alapítás és föntartás is belejátszik, még pedig azon osztálynál, mely életrendjének szigoránál fogva a hazának és társadalomnak tulnyomóan küzdelemre és munkára edzett elemeket szolgáltat és végül, ha figyelembe veszem, hogy a szóban forgó mozgalom annyi évek sikertelensége után jelentkezik, akkor e mozgalom fölött pálczát törni nem tudok. Azonban meg kell mondanom azt is, hogy ami gondos körültekintéssel mindjárt az államháztartás rendjének helyreállása után munkába véve fokozatosan megvalósítható lett volna, azt ma egyszerre megvalósítani az államháztartás rendjének súlyos megzavarása nélkül nem lehet, erre pedig komoly és lelkiismeretes politikus nem vállalkozhatik. Mi az tehát, amit tenni lehet és szerintem tenni kell? Megmondom a magam véleményét, de első sorban az állásfoglalásra és elhatározásra a kormány van hivatva azon felelősségnél fogva, melylyel e nagy kérdés jár. Én ugyanis megalkotnám a végleges rendezési törvényt és ezt több évekre beosztva fokozatosan léptetném életbe, még pedig akként, hogy az emelt összegeket a VIII—XI. rangosztályban, valamint a nőseknél és családosoknál legföljebb 5 év alatt évenként 20 százalékkal, a többiekben pedig leg-

följebb 10 év alatt 10 százalékkal folyósítva érvényesíteném, a fedezetről pedig részint a gépezet egyszerűsítése, részint pedig ott, ahol lehet, a munkaerő nagyobb kihasználása által a jelzett határidők alatt elérendő redukció segélyével gondoskodnám. Ily módon a törvény biztosíték lenne arra, hogy ez az ügy tényleg megoldva is lesz.

Hogy a végleges rendezés milyen fizetéseket állapítson meg, arra nézve e pillanatban nyilatkozni magamat hivatottnak nem érzem, csupán annyit kívánok megjegyezni, hogy óhajtom, miszerint a megoldásnál az ország teherviselési képességének mellőzhetetlen figyelembe vétele mellett ne a szűkkeblőség, hanem a méltányosság legyen az irányadó. Ami pedig a tisztviselők szolgálati szabályzatát illeti, annak megalkotása elé, én szerintem, sem elvi sem anyagi akadályok nem gördülnek, de nem hallgathatom el annak a megemlítését, hogy vigyázni kell, nehogy az állami érdekeknek megfelelő igazgatás biztonsága, valamint a felelős kormányzat elve és gyakorlati érvényesülése ezen alkotás által megsibbasztassék.

Ezeket a szavakat egy igen komoly politikus, az országnak egyik oszlopos férfia mondotta. Nem is ellenzéki férfi pedig. Igaz ugyan, hogy szavai direkte az állami tisztviselőknek, azok mozgalmának szóltak. Hanem hát amilyenek ma a viszonyok, következtethet azokból magára a vasuti ember is. Annál is inkább, mert az ő fizetésrendezésének a sorsa ugyancsak ott fog eldőlni, ahol az állami tisztviselőké.

Belátja azt és beismeri ez a politikus maga is, hogy a megélhetés föltételei az utóbbi harmincz év alatt nagyot változtak és hogy a mai javadalom mellett, főként az alsó fokozatokban, a mindennapiakban való nélkülözés stádiuma immár beállott. Beismeri, hogy ezen kérdésbe egy nagy állami és társadalmi érdek is belejátszik: a családalapítás és családfenntartás kérdése. Beismeri, hogy ez a mozgalom igazán már csak akkor keletkezett, amikor azt mindenkinek, kivétel nélkül, igaznak és jogosultnak kell elismernie.

Ámde mond ennél még fontosabb dolgokat is ez a politikus. Azt t. i. hogy ez a kérdés már akkor lett volna napirendre kitűzendő, amikor az államháztartás egyensúlya lett helyreállítva és amikor az lassan, fokozatosan, minden rázkódtatás nélkül lett volna megvalósítható. Ám ezt most egyszerre kipótolni, helyrehozni nem lehet. Hanem ő azt

véli, hogy néhány évre felosztva, fokozatosan kellene az egészet végrehajtani . . .

Mi a magunk részéről azt olvassuk ki e beszédből, hogy: igenis, van reménység, még pedig határozott reménység a helyzet javulására. Garancia nekünk e részben az a férfi, aki e kijelentéseket tette és garancia, ahogyan azokat megtette. Ha nem is kapjuk meg mindazt, amit kértünk; ha nem is kapjuk meg oly rövid időn belül, mint ahogyan kértük — az az egy kétségtelennek látszik, hogy kérelmeinknek lesz eredménye és hogy ezek az eredmények belátható rövid időn belül elérhetők.

Mi tehát határozottan jót reménylünk.

»Memorandum« és »Több főkalauzok«.

A »Kitartás« tekintetes Szerkesztőségének

Budapesten.

Meg fogja a tekintetes szerkesztő ur engedni, hogy a »Kitartás« folyó évi 34-ik számában a »Memorandum« és »Több főkalauzok« című cikkeihez csekélységem is hozzászólhasson.

I.

A »Memorandum« című cikkben foglaltakra nézve, teljesen osztom tekintetes szerkesztő urnak azon nézetét, hogy a fölterjesztendő végleges memorandum csak dióhéjban lévén fölterjeszhető. Az is tény, hogy a vasuti szaklapoknak volna missziója a máv. alkalmazottainak szegénység süllyedt anyagi helyzetét az arra hivatott körök előtt kellőképpen megvilágítani.

Ám szabadjon kérdeznem, miért nem adtak ez irányban életjelt a magukat vasuti szaklapoknak hirdetett organumok? Azaz bocsánatot kérek a tévedésemért. Az említett szaklapok közöltek ugyan már bőségesen az ügyre vonatkozó dolgokat. Szerény fölfogásom szerint azonban a legjobb indulatu fórum azokból csak azt böngészhetette ki, hogy egyik szakbeli vasutas mennyivel ér többet a másiknál. Azonfelül hátrányunk és szégyenünkre még azt, hogy ezen különféle szakbeli vasutasok a saját érdekeik támogathatása végett a másik szakbeliről azt állítják, hogy azok az általuk teljesített szolgáltatokért még az ez időszertinti fizetést sem érdemlik meg.

Ej ha! Ez aztán tisztességes szaklapozás.

Hát mondhatom, hogy ember legyen a talpán az a fórum, amely az ilyen agyonszaklapozott dolgokon el tud igazodni.

Hiszen ezen téma fölött vajmi kevés ránczítani valónk van. Szerintem az anyagiakra nézve a kérésünk az éjjeli baktértől föl a legmagasabb állásu tisztviselőig csak egy és ugyanaz lehet. Ez a kérés pedig nem más, minthogy javítsa a magas kormány a helyzetünket és emelje a fizetés- és lakbérünket annyi százalékkal, mint ahány százalékkal az élet- és lakásviszonyok 1887. óta emelkedtek.

A nálamnál jobb finanszialisták azt fogják talán kérdezni, hogy hát, miből? Én meg azt mondom, hogy bizzuk mi ezt csak a kormány bölcseségére. Meglévén benne a jóakarát mozgalmunk

iránt, meg fogja ő annak is találni a módját, hogy miként hajtsa végre a javítást, mint a hogyan eltalálta eddig mindig, nagyobb áldozatokkal járó reformoknál is.

Irányadó felsőbbségünknek pedig csak ugy álland módjában sérelmeinket orvosolhatni, ha szaklapjaink az egymásnak agyba-főbe való verése helyett, a máv. alkalmazottainak szomorú anyagi helyzetét kellő módon meg fogják világitani.

Tudjuk, érezzük mindannyian, hogy anyagi helyzetünk ma már olyan, hogy szinte resteljük azt bevallani. Ám most a tizenkettedik órában ezen keresztül kell esnünk. Félre azzal a fátyollal, amellyel eddig szegénységünket takargattuk. Ez lesz az egyetlen igaz módja sanyaru helyzetünk feltárásának.

II.

A »Több főkalauzok« című cikkekre áttérve, az altisztek körében oly sokat hangoztatott »ur« megszólításra vonatkozólag legyen szabad szintén szerény megjegyzésemet megtennem. Tudomásom szerint az összes művelt államok vasutainál az altisztet kivétel nélkül, sőt egynémelyiknél még a szolgát is, ugy a személyes mint az írásbeli érintkezés alkalmával, az »ur« szóval illetik. A különbség csak az, hogy azt a sokat hangoztatott és szerintünk az urazásnak utját álló katonai fegyelmet a külföldi vasutaknál sokkal fejlettebb állapotban találjuk, mint nálunk.*) Magyarozatát ennek pedig abban vélem megtalálni, hogy a külföldi vasutak az ilyen és hasonló bánásmóddal az alkalmazottaik önértését fejlesztik. De különben is a társadalmi közfelfogás a föld kerekéségén az, hogy aki szellemi munkával keresi kenyerét, az, ha koplal is, de azért ur. Már pedig a vasuti altisztek kivétel nélkül szellemi munkát végeznek.

Ha pedig arról akarnánk beszélni, hogy a vasutaknak saját jól felfogott érdeke is, miszerint az alantás személyzettel minden lehető elkövesse-nek, hogy azt közművelődés tekintetében minél magasabb színvonalra emeljék, akkor az idézett témához nem kell kommentár; mert ez volna a legelső lépés ezen magas cél eléréséhez. Az irányadó köröknek már csak azért is magukévá kellene e kicsinyesnek látszó ügyet tenniök, hogy ott, ahol az altiszt hivatva van az intézetet a nagyközönséggel szemben képviselni, az a közönség ne álljon szemben egy egyenruhába bujtatott, kinevezett »halljamaival«.

E részben is mögötte állunk még a külföldi vasutintézeteknek. Nem az urhatnámság mondatja vélem mindezeket, mert ha kibirtam 20 évig a legváltozatosabb megszólításokat, melyek között azonban fehér holló volt az »ur« titulus, akkor vasutas életemnek alkonyán már közömbös kell hogy legyek az ilyesmik iránt.

Csak kenyéradó intézetemnek és embertársaimnak vélek vele szolgálatot tenni, ha e kérdés rendezésének szükségét hangoztatom és az önértetes alkalmazottak nevelését egy kiváló fontosságú szolgálati kérdésnek is minősítem.

Én részemről ama meggyőződésemmek hódolok, hogy csak önértetes ember lehet jól fegyelve. Ezt a nemes tulajdonságot az emberben pedig minden módon és eszközzel növelni kell.

Sándor Márkai,

fő-kalauz.

*) Bizony nem igen. Szerk.

Gyümölcsbor.

Amióta szőlőinket a fillokszera föltartóztatlanul pusztítja, hazánk közgazdászati életében a gyümölcstenyésztés és értékesítés mondhatni nagyfontosságúvá lett.

Addig, míg hegyeinket emberi szemmel beláthatatlan messzeségben szőlő borította, a gyümölcstenyésztésre és értékesítésre nem nagy gond fordított, jövedelmi forrásnak nem tekintetett.

A viszonyok változával azonban, különösen napjainkban, a gyümölcserképesítésnek jelentékeny szerep jutott. A gyümölcsnek házilag való földolgozásában ezelőtt az almát csak mint aszalványt láttuk és ismertük leginkább; hogy belőle még bort is készíthetni, azt csak a felső vidék lakóitól hallottuk, kiknek hűvös klímája alatt a szőlő még a fillokszera inváziója előtt sem volt tenyészhető.

A régi jó időkben talán csak a füzfaalmát termelő tót atyáknak kivántuk oda az almabort, de ma már kellő szőlőbor hiányában és az ebből kifolyó italdrágaság folytán mi is belekóstolunk a gyümölcsborba, mely nem is olyan rossz, mint a minőnek első tekintetre hisszük.

Aki szereti a gyümölcsöt, miért ne szeretné és ihatná meg annak a levét és a bort, mely amellett hogy jó ízű, igen egészséges is.

Legkönnyebben csinál atunk bort almából. Így almaérés idején főszedjük és gyűjtjük az éréfélben levő gyümölcsöt, míg egy bizonyos mennyiség egybegyűlt.

A termést leszedve vagy egy hétig rakáson hagyva utóérni engedjük. Ekkor az alma fölmosandó s a férges és rothadó részekről megtisztítandó; egy tisztán kezelt faedényben fölaprítva jól összezuandó. Az így összezuandó almát egy éjen át állni hagyjuk, hogy csersavat vegyen fel és levét jobban leadja.

Egy éji állás után a mustot sajton vagy egyéb alkalmas módon kipréseljük. Ha az alma savanyu volt, ugy czélszerű a nyers, szintén savanyu must kellő megédesítésére czukrot, vagy ami még jobb és olcsóbb (már t. i. akinek van), mézet használni, még pedig ugy, hogy a megfelelő édesvizet a kipréselt almatörkölyre öntjük s állni hagyjuk rajta többszöri megkeverés mellett akár 24 óráig is s csak azután sajtoljuk ki ismét.

A másodszer nyert édesvizes mustot összelegyítjük az először nyert musttal s tisztára mosott hordóba tesszük, hol kellő hőfok mellett csakhamar erjedésnek indul. Hogy az eczeterjedéstől alma-borunkat megóvjuk, állandóan tiszta vizesruhával tartjuk fődve a hordó száját.

Pár napi erjedés után már iható a csipős bor. Teljes kiforrás után pedig nyertünk eléggé élvezhető és egészséges gyümölcsbort, melyben nóta ugyan kevés — de az almának ily módon való értékesítéséből annál több hasznunk van.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A kecskeméti vasuti árvaház céljaira ujabban a következő adományt vettük:

Till Pál, vonatmálházó, Hatvan	... ..	korona	— 60
A lapunk 28. számában kimutatott összeg	...		400.12
Eddigi összes gyűjtésünk			400.72

A balassa-gyarmati máv. altisztek által mult hó 17-én a létesítendő altizti kör javára meg-

tartott és lapunk 34. számában már kellően méltott nyári multság anyagi eredményéről most kaptuk meg az értesítést. A multság anyagi sikeréhez hozzájárultak: Török Zoltán főispán, Nagy Mihály alispán, Ledniczky Péter főmérnök, Nagy Gábor áll. főnök 10—10 korona, N. N. 6 kor., Vannay N., Fennor Sándor, Sztranyovszky Géza, Polacsek Rezső 5 - 5 kor., dr. Baltik Frigyes ev. püspök, dr. Pacséry Károly tanfelügyelő, Mihalovics Sándor 4—4 kor., Hotovinszky Kálmán esperes-plébános 3 kor., Ebenführer Lajos, Vankay Géza, Boronyi Béla, Feuer J., Budai Plichta Barna, Répásy Gyula, Kiss Gyula, Szalay J., Hadry Pál, Temesváry Alajos, Fodor Ferencz 2—2 korona, Makoviczky János, Juhász Nándor, Budai Plichta Kornél, Kohn Izidor, Herrmann Antal, Grossschmidt Károly, ifj. Grossschmidt Károly, Kratochvil N., Zanna Lajos, Mohácsy József, Pollák József 1—1 korona. Összesen 114 korona.

A s.-a.-ujhelyi »Kitartás Társaskör«-nek folyó hó 1-én megtartott tánczvigalma meglepően szép lefolyású volt. Nem hiába, hogy fáradhatatlan rendezők készítették azt elő, de egy ilyen siker mégis felülmulta várakozásainkat. Remek díszítés és külső, szebbnél szebb asszonyok és leányok, fesztelen jókedv — így nem csoda, ha a vialomnak csak a reggeli órák vetettek véget. Derék tagtársainknak ezen szárnypróbálgató első multságán megjelentek: Matolay Etele, Zemplén-megyének tiszteleire méltó és közszeretben álló ósz alispánja, dr. Schön Hugó megyei főorvos, Ruttkay Mór műhelyfőnök, Fischer Venczel főellenőr, szertárfőnök, Szász Géza mérnök, fűtőházfőnök, Rösner Tivadar állomási főnök mint diszelnök, Boross László, Guttmann Ármin, Pilisy Aladár hivatalnokok, továbbá a miskolczi üzletvezetőség részéről Nagy Albert, Schultz Károly és Kállay Kázmér ellenőrök. Egyesületünk képviselőjében Huber Ferencz titkár (bájos nejével) és Temesváry Alajos szerkesztő. Ott voltak továbbá Proksch, Kökény, Fazekas, Hajdu, Guttmann, Gávay, Rakmányi, Nádassy, Gerőcz, Pál, Kósa, Rollny, Kovács, Jerina, Horváth, Téri, Lajko, Székely, Landesberger, Salamon, Zimmermann, Ruzsinszky, Gerőcz Mihály, Tinka, Schönfeld stb. stb. családok.

Különös hálára kötelezte a társaskört Rösner Tivadarné urnő, aki, mint a multság védnökneje, a tőle megszokott kedvességgel és szeretetreméltósággal járult a legnagyobb mértékben ahhoz, hogy a vialom ilyen fényes eredményü legyen.

A multság eredményéhez felülfizetéseikkel hozzájárultak: a »Kitartás«-egyesület nevében Huber Ferencz titkár 20 kor., a »Kitartás« szerkesztősége nevében Temesváry Alajos szerkesztő 10 korona, Fazekas József 8 kor., Wind K. 6 kor., dr. Schön Hugó 4 kor., Rösner Tivadar, Rakmányi János, Petneházy Sándor 3—3 kor. Tinka Károly, Hlavathy Béla, Guttmann Ignác, Guttmann Ármin, Koncz Kálmán, Pötis Mihály, Nagy Albert, Szász Géza, Proksch Jakab, Schönfeld Sámuel 2—2 kor. Hlavathy Jenő, Csizmár András, Keller Simon, Matolay Etele, Preisz Miksa, Gottlieb N., Barna N., Horváth Pál, Eléri, Lajkó Vincze, Székér Mihály, Kökény Sándor, Landsberger Adolf, Salamon Bertalan, Zimmermann Dezső, Wass N., Jánosy Antal, Domke N., Győry Dániel, Kállay Kázmér, Boross László 1—1 kor. Welen József 60 fill., Schulcz N. 40 fill. A rendezés főérdeme Proksch Jakab tagtársunkat illeti.

A m. kir. államvasutak tisztviselőinek 232-ös végrehajtó-bizottsága vasárnap, f. hó 8-án délelőtt 9 órakor értekezletet tart a Vasuti és Hajózási Klub helyiségeiben, ahol a memorandum-tervezetnek az ugyanott délután 4 órakor megtartandó országos értekezlet elé leendő terjesztése dolgában fog határozni.

Vonatösszeütközés. A körösmezői vonal Taraczköz állomásán folyó hó 1-én az 1707. sz. személy- és 1704. sz. gyorsvonatok összeütköztek.

Az összeütközés következtében tizenhárom utas, két utazó vasuti tisztviselő és a gyorsvonat egyik kalauza könnyebb sérüléseket szenvedett, melyek kisebb zuzódásokból és az ablaküveg-töredékek által okozott bõrhorzsolásokból állanak. A sérültek azonnal orvosi kezelésben részesültek és mintegy 4 órai késéssel a gyorsvonat utasai az 1756. sz. vonattal, a személyvonat utasai pedig egy odarendelt segélyvonattal rendeltetési helyükre tovább utaztak. A járművek közül megsérült mind a két vonatgép, továbbá egy háló, két kalauz- és egy III. osztályu személykocsi, de csak külsőleg. Kisiklás nem történt és a pálya sem rongálódott meg.

A vizsgálat szerint a baleset a következőképpen történt: Taraczköz állomásnak három vágánya van, melyek közül az első kezelési célokra szolgál és vonat-befogadásra rendszerint nem használható. A másik két vágány közül a baleset idején a harmadik vágányon egy tehervonat állt, míg a másik vágányra a késétt a 1707. sz. személyvonat bocsátatott. Időközben az 1704. sz. gyorsvonat is közeledett, melynek ugyancsak a második vágányon kellett volna áthaladnia. Az ekként beállott helyzetben a szolgálattevő tisztviselő akként intézkedett, hogy a személyvonat a második vágányról az első vágányra átállítassék s ott várja be a gyorsvonat áthaladását. Mielőtt azonban a személyvonat a vágánycserét teljesen befejezte volna, Ujlaky Jenő állomási díjnok a »tilos« bejáratot mutató védőjelzőt a közeledő gyorsvonat előtt minden megbízatás nélkül »szabad«-ra állította. A gyorsvonat személyzete a pálya kanyarulata miatt a visszatoló személyvonatot csak 180 méter távolságról láthatta meg s mivelhogy a vonatot már nem lehetett megállítani, a személyvonatnak nekimentek.

Mint értesülünk, a sebesültek közt vannak: Kesztl kalauz, Edenburg, Wallerstein m.-szigeti kereskedők, Schlachta főerdész és tizenhárom egészen könnyen sérült egyén.

Katonadolog. Az 1870. évben vivott champagne-i ütközetről és eredményéről egy németországi katonai ujságban kedves dolgot beszél el egy vén katona. Egy kis árokba jutottam, írja a vén katona, a honnan nyugodtan lövöldöztem az ellenségre. Egyszerre csak az ezredes hátrálót fuvat. De bizony, gondoltam magamban előbb kilövöm a patronjaimat, ráérek azután is hátrálni. Tovább czélzok, tovább puffogtatok, de egyszerre csak hozzám vágat a segédtsízt és rám kiált: vissza! Eh, mit, kilövöm még ezt a maroknyi patron, mondtam. S mikor az utolsó patron kilőttem, alig husz lépésnyire voltak tőlem a francziák. Fölugrottam és szaladtam az ezredem után. A sok golyó ott füttyült el a fülem mellett, de egyik sem talált. Mikor az ezredemhez értem, az ezredesem rám nevetett és ezt mondta:

— No ficzkó! Hát igazán nem esett bajod?

— Parancsára ezredes úr, felelém, nem.

A következő napon a királyhoz rendelték.

Nagy terembe jutottam, melyben terített asztal volt. A király belép, odajön hozzám és azt mondja:

— Fiam, hogy történt tegnap az a dolog a patronjaiddal? Mondd el az egész esetet a legnagyobb pontossággal.

— Felség — a bókolásra nem volt idő és a fegyverropogástól a saját szavát sem hallhatta az ember; megfordultam és ezt mondtam: eh, előbb kilövöldözöm a patronjaimat! Ez az egész, felség, más bünt nem követtem el!

A király nevetett s a vállamra ütött.

— Helyesen cselekedtél, fiam. Ebédeltél már?

— Nem felség, egy falatot sem ettem még.

— És éhes vagy, mi?

— Parancsára, felség, de a szomjuságom sem kismiska.

A király kaczagott és azt mondta, ebédeljek vele. Le kellett ülnöm az asztalhoz és alig hogy észre vettem, nagy tál borsóleves állt előttem. Jól esett s a mikor elkészültem vele, odaszól nekem a király!

— Ennél e még levest, fiam?

— Parancsára felség, ha van még belőle.

— Az uraságok mind nevettek és én még egy tál levest kaptam. Javában kanalazom a levest, kinyilik az ajtó és a mellettem levő asztalra hatalmas pecsenyét tesznek le. Egy úr odalép a tálhoz és földarabolja a pecsenyét. Egy komornyik oda tesz eléem egy tál pecsenyét Jól hozzá láttam. Mindenki engem bámult és a király bátorított:

— Derék fiu vagy, csak egyél, egyél és ne feledkezzél meg az ivásról!

— A mikor tisztára pucoltam a tálát, a király megszólított:

— Fiam, akarsz-e még egy kis pecsenyét?

Rá nevettem a királyra és azt feleltem:

— Parancsára, felség, ha van még belőle.

Erre mindenki hangosan fölnevetett, a király is jóízűt nevette t és így szólt:

— Nem, nem! Hagyd abba fiam, mára elég volt. Meg vagyok veled elégedve, most mást találunk föl.

Intett a mellette ülő urnak, a ki fölkel, odajött hozzám és a mellemre tüzte a keresztet. Így szereztem meg becsülettel az érdemkeresztet.

Látszólagos növés. Nagyon kevesen tudják, hogy az ember hossza a nap során némi változásokon megy át. Az ember reggel, miután jól kipihente magát, s gerincoszlopa hosszabb ideig nyújtott állapotban volt, körülbelül egy centiméterrel hosszabb, mint a nap többi részében. Ez az első pillanatra meglepő különbség magyarázata a csigolyák elasztikus közeiben, a gerincoszlop nyulékony részeiben, továbbá abban keresendő, hogy a gerincoszlopnak görbületei vannak, amelyek estig a testnek rövidebb-hosszabb ideig való egyenes tartása alatt még növekednek. A különbség estére néha olyan jelentékenynyé válhat, hogy öt centimétert is tesz. Ez a jelenség legfeltűnőbbben mutatkozik azonban betegeknél, akik hosszabb ideig feküdtek ágyban. Ha végre fölkelnek hosszes betegségük után, gyakran meglepően mutatkozik a növekedésük. Idősebb embereknél, akiknek a növése már ki van zárva, csak a gerincoszlopnak ilyen módon való változásaira vezethető vissza a test látszólagos növése.

Jakt-hotel. John Arbuckle, a newyorki kávékirály nem tudta éppen mással foglalkoztatni egy hajóját, hát csinált belőle egy hotelt. A gőzöst, amely

addig kereskedelmi szolgálatokat teljesített New-York és Havre között, szépen berendezte a legnagyobb eleganciával, hetvenöt szobával, százötven lakóra. Ez a hotel különösen a nyári szezonra végez nagy hivatást. Akik rajta keresnek és kapnak szállást, azok az éjszakáikat nem töltik a fülledt levegőjü városban. A lakók megállapított időben pontosan megjelennek a hajón, amely éjszakára kimegy a nyílt tengerre. Lefekvésig az emberek pazar sétát élvezhetnek a fedélzeten, amely valóságos sétatérre van átalakítva, míg rossz időben pompás szalonok állanak a vendégek rendelkezésére. Különös gondot fordít a kávékirály a konyhára is. Csak egy baj van. A hajóról eltiltott minden alkoholt, mert a legdühösebb mértékletességi apostolok közé tartozik. Vasárnaponként a jakt-hotel kirándulásra viszi a lakóit. És mindez aránylag nem sokba kerül.

Az olcsó kerület. A bizalom megtisztelő dolog és mindenestre jól esik az embernek, különösen, ha csakugyan helybe hozzák neki anélkül, hogy az ujját is mozdította volna érte. Az ügyvéd úr őszintén meglepődött, mikor pár nap előtt egyszerre betoppant három atyafi és kurtán följánlotta neki a kerület bizalmát, a becsületük szentségére fogadva, hogy okvetlenül meg is választják. A fiskális soha életében se járt azon a vidéken, jogos kíváncsisággal kérdezte tehát: minek köszönheti ezt a megtisztelő bizalmat? Erre is készen volt a válasz:

— Okos embert keresünk akitől jót várhatunk.

No már ahhoz igazán nem kell sok hiúság, hogy az ember okos embernek tartsa magát. Pláne ha kiderül, hogy ilyen messze eljutott az okossága hire. A fiskális belenyugodott az érvelésbe, de mert hogy a szóban forgó kerületet a legkorrumpáltabbak között emlegették, aggodalmasan kockáztatott meg egy kérdést: nem lesz-e nagyon drága a bizalom. A deputáció vezetője elmosolyodott:

— Csak annyit mondhatok, — szólott — hogy azt a tekintetes ur meg sem érzi, mert az a tekintetes úrnak öt pengőjébe se kerül.

A jelölt majd elszédült az örömtől. Boldogan fogadta el a kandidációt egyelőre pártonkívüli programmal, mert teljes szabadságot kívánt magának biztosítani és ujongó lélekkel konstata, hogy nem veszett még ki a tisztesség a világból. Természetesen tüstént sirig tartó barátságot kötött a derék atyafiakkal, kijelentvén, hogy tisztességnek tartja, ha kezet szoríthat velük. A világért se akarta »szárazon« elbocsátani őket és két napig valóság-gal pezsgőben fürdött a három férfi. Bucsuzáskor egy-egy első osztályu jegyet nyomott a markukba. Ezt is sokalták.

— Minek ez, uram — mondta az egyik. — Inkább valami mást kérnénk, ha nem esnék terhére.

— Boldog vagyok, ha szolgálhatok — udvariaskodott a jelölt.

— Szeretnénk megnézni a masinát.

— Miféle masinát?

A vezető mosolyogva sugta a fülébe.

— Nem kell titkolózni. Elmondott ám nekünk mindent az az ur, aki ideküldött.

— Az az ur...?

— No igen. Csak nem akartunk rögvést előrukkolni a farbával. De most, hogy már megbarátoztunk, bizodalommal lehet irántunk az ur is. Azt a masinát értjük, akin a bankót tetszik csinálni.

Az ügyvéd ur visszalépett a jelöltségtől.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

Hosszá!

*Hogy ha a lomb rezdül,
Vágytól ég a lelkem,
Mindenütt csak te vagy
Édes, szép kedvesem.*

*S amikor meglátom
A fenséges kék eget,
Mindjárt eszembe jut
A te kék szép szemed.*

*Ha látom a rózsát,
Vágyva nyulok hozzá,
Azt gondolom te vagy
S a te piros kis szád!*

*Mindenütt kereslek! —
S fájó szívvel látom,
Az a nagy vágyódás
Lesz az én halálom!*

*De miért hagytál el?
Minek mentél messze?
Hová én nem jutok,
Csak a — — képzeletbe!*

P. L. G.

Az áruló.

Regény.

— Irta: **M. Z.** —

(Folyt.)

MÁSODIK RÉSZ.

Duval és Fritz mindenekelőtt a lord sebeinek vérzését állították el. Közben a velük volt szolgát utasították, hogy siessen vissza, kapjon fel lovára s a kaffer-faluból hozzon ki embereket.

Miután a lord sebeit úgy, ahogy bekötötték, a náluk volt vadász-butykosok tartalmával addig dörzsölték halántékait és csepegtettek abból a szájába, amíg magához tért. Csak most volt idejük a mellettük fekvő oroszánt is megnézni.

Gyönyörű, kifejlett him volt. Bozontos sörénye fekete színbe hajló s feje oly nagy, hogy szinte félelmes volt így holtában is ránézni...

Jó időbe telt, amíg a segítség megérkezett. Hanem jöttek is a vitéz feketék azután olyan nagy számban, amint meghallották veszélyes ellenségüknek a kimulását, hogy a faluban alig maradt közülök valaki. Együttal pedig az oroszán hullája felett akkora lármát, akkora diadalordítást vittek végbe, hogy a szegény lord most meg ettől akart elájulni. A vadászok és szolgálók erélyes fellépésére volt szükség, hogy a falu vénei a zajongó hadat elzavarják onnan s legalább az oroszán bőrét mentsék meg lehető épségben a lord számára. Mert aki csak tehetett, rugott, köpött néhányat a hullán, bottal döngötte azt, vagy hatalmas kődarabokat vágott hozzá

A lord állapotára való tekintettel barátaink-

nak igyekezniök kellett, hogy mihamarább emberlakta vidékre kerüljenek megint. Már mint olyan vidékre, ahol fehér emberek laknak, és ahol kilátás lesz arra is, hogy orvost kerítsenek valahonnan. A kafferektől azt a felvilágosítást nyerték, hogy a legközelebbi ilyen farm jó fél napi járóföldre van innen, keleti irányban. Miután az urak olyan nagy veszedelemtől szabadították meg a falut, a legöregebb kaffer, mint törzsfőnök, egy csapatot vezényelt ki az ifjabbakból, akik a sebesültet gallyakból font hordágyon odáig elviszik. No meg persze, ha ennek fejében ő is kap holmi csengő elismerést.

Az alku megtörtént s aközben, amíg a hordágy elkészült, Fritz szolgája gondoskodott az oroszán bőrének megmentéséről.

A nap már erősen nyugovóra hajlott, amikor a karaván a sajnós kimenetelű győzelmi helyről elindult.

IV.

M a r y.

— Micsoda zsvány csatangol már megint a ház körül? Nézd meg csak, Francois

Az öreg farmer, aki az udvaron volt valami szekérigazitással elfoglalva, jó hangosan adta ezt a parancsot a közelben dolgozó fiatal, vállas legénynek. Mert a tágas udvar hirtelen annyira betelt vagy négy-öt komondor dühös ugatásával, hogy az ember alig értette tőle a saját szavát

Francois nem a kapuhoz ment pedig, hogy lássa, kit ugatnak a kutyák, hanem be az egyik épületbe, amelynek kiugró padlás-erkélyéről kémlelte végig a tájéket. Az egész udvar három oldalról épületekkel volt körülfogva, a negyedik oldal felől pedig magas kőfal zárta el a külvilágtól. Egyetlen kapuja is zárva volt, amire itt, úgy látszik, nagy szükség lehetett.

— Egy karaván jön felénk — kiáltá le Francois figyelő posztjáról az öreg burnak. — Öten lóháton jönnek, köztük két fehér ember. A többiek valakit vagy valamit czipelnek a vállaikon. Úgy látom, hogy hordágyat és azon . . . igen . . . azon szintén egy fehér embert . . . Be van kötözve, valami sebesült lehet . . .

A kutyák dühös ugrálása és vakkantása egyébként is megélenkítette az udvart. Innen is, onnan is egy-egy természetes leányzó sietett elő és mielőtt még eszükbe jutott volna kérdezősködni a házon kívül történők iránt, mindegyik besietett a lakóház pitvarába. Ahonnan igen rövidesen tértek megint vissza, mindegyikük egy kétesövű vadászfegyverrel a kezében. Mint a betanított katonák, úgy foglalták el egyenként a helyeiket azon a padkán, amely jobbra és balra a kaputól huzódott a fal mentén, körülbelül fél embermagasságban. Ott azután, a fal felső szélén alkalmazott lőrésen át figyeltek kifelé. Bármennyire fürgék voltak is azonban, egyikük sem előzhetett meg egy gyönyörűen fejlett, karsu dereku, de amellet telt idomu leánykát, kinek egész kinézése és lényé teljesen elütött a vaskos, robusztus bur leányokétól. Ő volt az első, aki puskájával kezében kirohant a házból, és ő volt az első, aki fönt állott őrs helyén, a kapu közvetlen közelében.

— Veelderen apó, Veelderen apó, jöjjön csak

hamar! — kiáltá le csengő hangon az öreg burhoz. — Nézze csak, milyen furcsa emberek közelednek itt a házukhoz!

Veelderen apó azonban előbb a kutyákat zavarta el a kaputól, amelyek eszeveszetten ugráltak és dühöngtek ott. Azután fellépett maga is a védelmi állapotba helyezett sánczra.

— Az ám, valami beteget hoznak.

— Hátha már halott, Veelderen apó? — kérde a leányka fontoskodó arcczal.

— Nem lehet, édes leányom. Ha halott volna, akkor ezek nem cipelték volna idáig, ebbe a mi vadonunkba. Hanem bedobták volna valami gödörbe. Hanem majd mindjárt meglássuk, hogy kicsodák és mit akarnak. Fehér emberek is vannak közöttük, hát nem jöhetnek gonosz szándékkal... Azaz... hacsak nem angolok.

— Lövünk rájuk, ha angolok, Veelderen apó?

— Nem, fiam, ha ők nincsenek ellenséges indulattal, mi sem bántjuk őket, de a házba be nem bocsátjuk.

— Azt a beteget sem, vagy akit itt hoznak a kafferek?

— A beteget? Azt befogadjuk, gyermekem és ápolni fogjuk. Majd te leszel az ápolója.

— Oh igen-igen, Veelderen apó, én leszek. Ugy fogom gondját viselni, hogy no. De nézze csak, a két fehér lovas előre vágat.

— Annál jobb. Hamarabb leszünk tisztában velük...

Kis vártatva a kapu előtt voltak a lovagok.

— Hé, halló, nyissák ki a kaput! kiáltá az egyik angol nyelven.

— Angolok számára az én házamban nincsen hely — szölt le a lőrésen Veelderen apó. Különböben is kicsodák és mi járatban vannak itt?

— De mi nem vagyunk angolok, hanem francziák meg németek, akik egy súlyosan sérült társunkat hozzuk. Oroszlánvadászat közben sérült meg!

(Folyt. köv.)

A vasasszony.

A emberek néha mégis jobbak, mint a hirük. Az ismerősök nem éreztettek semmit velük. Sem az asszonyval, sem a gyermekkel. Pedig mindnyájan tudták, mi történt 10 év előtt: hogy eltűnt a férj, az ismert nevű ügyvéd, miután aláírásokat hamisított és az árvák pénzéből elcsent. Szégyenben nyomorban hagyta itt a nejét és két éves fiát.

Ő, kinek szerelmében és becsületében sohasem mert volna kételkedni. Két élel sujtott rá a sors pallosa. A rablott pénzt egy rossz személyre költötte. Mikor jóakarói azzal vigasztalták, hogy csak pillanatnyi tévedés volt, azt felelte magában, hogy nem. Gazemberré nem lesz az ember, hanem már az. A bölcsöből hozza a gonoszság magvát. Nevelés, a törvény kezének rettegése tanítja az embert hazudni, tettetni, de végre is kitör a rossz indulat. És ilyen emberrel kötötte őt a sors össze, őt, a szigorú jog asszonyát, a tiszta lelket. Nem a világ előtti szégyen, hanem az önmaga iránti utálat adta kezébe a pisztolyt.

De nem... hisz itt a gyermek... az ő gyermeke... a kettejük gyermeke. Mikor az imádott gyermek a végzetes nap után először közelített hozzá — majdnem eltaszította magától. Ellenszenve az apa iránt nagyobb volt, mint az anyaszív sze-

retete. A gazember fia, kinek ereiben a gonoszság vére csörgedez, az legyen az ő bálványja? Nem, ezt ő nem szeretheti. Hanem csak nagy kötelességei vannak irányában. Ki kell belőle ölni a gonoszt. És miközben mindig az a gondolat uralkodott rajta, hogy bár sohse született volna az a gyermek, mégis csupán neki élt. Nem szeretetből, mint az emberek hitték, hanem kötelességből, feladatának. Gazdag rokonai csekély évjáradékot biztosítottak neki: abból élt. És a világ megbámulta őt. »Erős asszony ez, hogy mindezt kibírja« — mondogatták és tiszteletteljes kimélettel bántak vele.

Az idő halad, simit és gyógyit. Visszaültette szívébe a szeretetet. Szerette ismét a fiát. Már rá tudott nézni anélkül, hogy az apja bűne eszébe jutott volna. Nyílt fiu volt és őszinte, könnyen és kedvvel tanult. A jónak magva, mit anyja hinteggett, jó talajra talált fogékony szívében. Tehetsége kifejlődött. Kezdetben kétkedőn fogadta a tanárok jóakaratu biztatását és azzal viszonzta, hogy nem bánja, ha pusztán mesterlegény lesz is belőle, csak becsületes ember legyen. De később belopódzkodott szívébe a remény és az ábrándozás. A fiu lankadatlan szorgalommal tanult és gyönyörűen zongorázott.

Az utolsó aggodalom alól is felszabadult: jött a hír, hogy férje távol idegenben elhunyt. Számára már korábban is meghalt, azon a napon, melyen vétkezett. Levelét, melyet a tengerentúlról küldött mindjárt szökése után, olvasatlanul dobta tűzbe. De most, hogy valóban meghalt, szinte megkönnyebbült — a gyermeke miatt. Az sohasem tudta meg atyja ballépését; neki csak azt mondta, hogy atyja egy hajóval ment tönkre. Majd ha megnő, meg fogja tudni az igazat, akkor... Akkor bizonyára csak a jóra fogja magát elhatározni.

Most már egészen csak az ő gyermeke volt; az atyának nincs többé része benne. Tíz év óta ez volt az első érzés, mely örömmel töltötte el. S örömeiben kivágyott a világba. Menjünk utazni!

Oh mi édes öröm volt az okos fiuval összeülni, tervezgetni, tanulmányozni a földrajzot, a térképet, a vasuti menetrendet. Azután uti-ruhát kellett csináltatni. Tíz év óta az első új ruhát! Ah, ezt az érzést csak azok az asszonyok értik meg, kiknek már juttatott a sors nagy bánatot és megint megvizsgáltta őket. És a fiúnak mily pompásan illett a tiroli loden-kabát, a rövid bőrnadrág.

Egész más színben látta a fiát. Mikor ott állt mellette a hegytetőkön és bámulta a fenséges természetet, rá-rápillantott szép fiára. Ujjászülette érezte magát mellette. A mult salakját tisztára lemosta róla az öröm. Ami volt, eltűnt mint egy rossz álom; a jelen tiszta élvezet, a jövő boldog remény.

Hanem az élvezetes két hónap után nehezebb esett a fiúnak az iskolai kényszer és a szobalevegő. Szórakozott és türelmetlen volt az iskolában, jobban szeretett volna folyton játszani és sétálni. Aggódva tapaszta a változást az anyja, de más anyák megvizsgálták, hogy a szünidő és nyaralás minden gyermeknél ugyanezt a hatást kelti. De meg is bizott fia jobb ösztönében és önérzetében. »Majd ismét jóra fordul minden«, mondogatta magában és hallgatott. És meg is fordult. Amint a tél közeledett, megjött ismét a gyermek munkakedve.

Februárban ismét jeles bizonyítványt vitt haza, és anyja annak jobban örült, mint valaha. De nem

sokára rá sápadtan jött haza az iskolából és torokfájásról panaszkodott. Megjelent a gonosz kísértet, mely ellen már évek óta küzdött. A doktor difteritist konstataált és nem biztatta.

— A jó ápolás és az Isten majd csak megsegíti — szolt bánatosan az anya, és ápolta gyermekét éjjel-nappal. A kis cseléd megijedt a ragadós betegségtől és elszökött a háztól. Az ismerősök közül senki sem látogatta meg, féltették a gyermekeit. De nagy ereje akkor sem hagyta kétségbe esni. A betegség rossz fordulatot vett; mintha vérét szivná a fiúnak, az napról-napra gyöngült. Esméleten volt folyton, sőt jókedvűnek is látszott. Csak enni nem akart. Ilyenkor mérgeskedett és anyja kimerült a rábeszélésben: hogy egyék. Már annyira gyenge volt, hogy felülni sem tudott az ágyban, hanem erőtlően hanyatlott vissza párnáira és öntudatlan félálomba merült. Az asszony ezt a pár perczet sem töltötte nyugalomban, hanem tett-vett, rendbehozta a házat. Gyöngye kezeiből kiejtett valamit, oda sem nézett, hogy hátha el is tört talán egy edény: csak a fiát nézte, nem ébredt-e föl? Vagy tán nem is ébred föl többé? Nem merte kikérni az orvos véleményét. Az se merte azt kérdetlenül megmondani. Utóbb is csak annyit mondott, hogy valami speciálistát kellene megkérdezni.

— Magam megyek érte rögtön. Rossz idők járnak most. Az orvos nem tudhatja, hova menjen előbb. De a tanár nekem jó barátom, jönni fog rögtön.

A félelem megbénította: úgy várta az üzenetet a szegény anya. Oh bár meghalhatna, mielőtt az orvos megérkezik! De mégse — neki élni kell, míg a gyermek él. Ám ha az lehunyná szemét — akkor — akkor ő is meg fog halni önként, a maga akaratából — mert mit is keresne ő akkor már e földön? . . . Ez a legkevesebb! De az a szép ifju élet? . . . így kell annak félbeszakadnia? . . . és ő nem tudja megakadályozni! Hah! ez megöli a szegény asszonyt.

És a fiu? Értette ő is az anyja kinját? Sejtett az ő kis szive is?

— Anyám, — szólalt meg a gyermek . . .

— Édes fiam! . . .

— Anyám jöjj egészen közel, hogy halljad, a mit mondok.

— Nem szabad beszélned kis fiam, felizgatod magadat.

— Nem, anyám, majd csak halkan szólok . . . De meg kell mondanom . . . Én megcsaltam az igazgatómát . . . téged is megcsaltalak.

— De fiam! Hiszen te félrebeszélés, édes jó fiam!

— Nem, anyám, egész komolyan mondom, és halovány arcán olyan sajátságos mosoly játszadozott, amely az anya vérét megfagyasztotta.

— Tudod anyácskám, úgy volt az, hogy én novemberben intőczédulát kaptam a konferencián . . . Megróttak a latin nyelvből és a számtanból . . . és hogy általában hanyag voltam . . . Azt az ivet én irtam alá . . . odairtam a te nevedet . . .

— Te álmodozol, fiam!

— De komolyan mondom, anyám!

— Hisz azt a tanárok észrevették volna.

— Oh, a tanárok nem nézik azt olyan nagyon . . . és különben is éppen olyan volt, mintha te irtad volna . . . Egy egész délután gyakoroltam magam előbb, mikor te azt hitted, hogy énekórára

mentem . . . Ha akarod látni, az a papiros, a min gyakoroltam, ott van még most is a ládámban . . . a térképek alá dugtam . . . És olyan furfangosan mosolygott hozzá.

Az anya perczekig megdöbbenve nézte . . . Az a mosoly bántotta legjobban . . . ezt még nem vette rajta észre soha. Azután fölugrott: megnézni azt az irást. Bevitte a szobába, és ekkor a fiu azt kérdezte tőle, hogy sikerült-e? Az elsők rosszak voltak, de az utolsó már teljesen az ő irásának mása. »Semmirekellő« tódult a meglepett anya ajkára, de a gyermek halvány arcza visszafartá a korholást.

— Miért tetted ezt, miért, fiam?

— Meg akartalak kimélni a bánattól, és . . . ugyis tudtam, hogy . . . pótolni fogom.

De az anya ezt már nem is hallotta. Mért-földekre távol érezte magát a fiától.

Miért hogy helyreállott az összefüggés a mult és a jelen között?! Az ő lelkes, szünettelen, éveken át folyó küzdelme kárba veszett. Letiporta őt a természet ösztöne, melyet az apa örökitett át fiára . . . Minden hiába volt. Ez a gyermek csak az apáé volt, kivel őt a rossz sors kötötte össze.

Nem reszketett a keze, mikor ajtót nyitott az orvosoknak, s mikor gyertyát tartott a vizsgálat-hoz . . . és nem rogyott össze, mikor a tanár odakünn az előszobában megmondta neki, hogy legyen elkészülve a legrosszabbra.

Kötelességét annál hivebben teljesítette — minél jobban marczangoilta szivét a kín. Mindent megtett, hogy meghosszabbítsa a fia életét, de szinte jól esett neki a tudat, hogy ugyis hiába minden. Várta a halált . . . a fia halálát, mint az ő megváltóját, ki leveszi válláról azt a feladatot, melynek nem tudott megfelelni. Mint a gyermek megváltóját, aki megmenti őt a bűntől, a szégyentől, a becsstelenségtől . . . És megjött a halál . . . és visszaadta a fiut holtan az anyának. A gyermeke lelkéhez nincs semmi köze, de a teste egy darab az ő testéből, vére egy az ő vérével. És a test és a vér szerelme földre terítette az asszonyt. Ott vonaglott, sőt kezeit tördelte, görcsösen úgy ölelte az ő fiának testét. A lelke pedig imádkozott az igaz nagy birót, hogy elvette azt a fiut a földről. Megvolt a temetés is.

És tovább járja azóta az élet zezgugos utait . . . nem sir . . . nem panaszkodik . . . Néma, hallgatag. Tűr . . . sorvad. Nem lát belé senki.

Az emberek pedig csodálkoznak.

Hogy ezt is kiállotta! Ez az asszony vasból van.

ANEKDOTÁK.

A tehénre való. Jóképű, mulató ember ül a korcsmában s a ravasz szemű czigány azonnal kilátja belőle, hogy a vásárról jött, a hol jó vásárt csinált.

— Elhuznám a kedves nótáját — czigánykodik a more.

— Ha abba belekezdész, hajnalig el nem készülsz.

— Nem báj, könyörgöm, majd csak megfizet az úr!

— Ha egy tehénre valóért muzsikálsz reggelig — nem bánom.

— Hogyne muzsikálnám.

— Kezet rá!

— De ázs les-é?

— Az!

Igy megegyezve huzta a cigány, a hogy Isten tudnia engedte, míg szerencsésen rájuk virrad. A mulatós úr felöltözik s még mindig nem fizet.

— Kenyergem, a tehenre való!

— Igazs a', — mondja jókedvűen a vendég s a téli kabátja zsebéből kis csomagot vesz ki s átadja.

— Nesze more a tehenre való — és átad egy vadonat új — kolompot.

*

Temetésen. *Egy ur:* Nem tudja, kérem, kicsoda a halott?

A másik: Ha jól sejtem, az, aki a koporsóban fekszik . . .

*

Furfang. Egy párisi üzlet elé ez a felirat van alkalmazva:

— Itt mindenféle nyelven beszélnek.

Kérdik a főnököt:

— Hát ön annyi tolmácsot tart?

— Egyet sem.

— Akkor hát ki beszél itt mindenféle nyelven?

— Hát a vevők.

*

Teljesíthetetlen föltétel. *A.:* Ha most revolver volna a kezem ügyében, elmennék a legközelebbi erdőbe és főbe lőném magamat.

B.: Oda kölcsonözöm az enyémet, csakhogy aztán hozd vissza!

*

Ok. *A.* Tudod, miért alusznak a lovak állva?

B. Mert nincsen ágyuk.

A. Nem.

B. Mert nem fekhetnek le.

A. Nem.

B. Hát miért?

A. Kényelemszeretetből; hogy réggel ne kellessék fölkelniök.

*

Pecsenye és garnirung. *Hölgy.* A leány tulajdonképen a pecsenye s a hozomány csak garnirungot képez a házasságban.

Ur. Tudom; éppen az a baj, hogy azt a hunczut garnirungot nem kapni — pecsenye nélkül.

Olvásóink figyelmébe ajánljuk a következő könyveket:

1.

Vasuti élet.

— Irta: **Temesváry Alajos.** —

Ebben a művében szerző keresetlen egyszerűséggel, de megrázó színekben festi a vasuti életnek fáradalmait, kinlódását, nehézségeit, de különösen ezernyi veszélyeit, s a történetek, melyeket itt elmond, igazán megható részleteket tárnak fel az olvasó előtt ebből a ritka nehéz életből. A könyv annál értékesebb, mert szerző a benne szereplő embereket mind ismerte, a velük történt borzalmas eseményeket részben közvetlenül is megfigyelte. Aki elolvasta ezeket a történeteket, az más szemmel fogja nézni a vasuti embert és más véleménynyel lesz annak szolgálata felől. A könyvet tagjaink leszállított árban, 60 krajczár beküldése mellett rendelhetik meg kiadóhivatalunkban.

2.

Bumli.

— Irta: **Temesváry Alajos.** —

Lapunk szerkesztőjének ezen újabb könyvéről elég annyit mondanunk, hogy aki a vasuti életnek derűs oldalait, kacagató fonákságait is meg akarja ismerni, az olvassa el a Bumlit. Nem fogja sajnálni sem a fáradságot, sem a pénzt, amit reá fordított. Csak arra a néhány vig dologra kell utalnunk, ami lapunkban a szerző tollából eddig megjelent és mindenki tisztában lesz azzal, hogy jó könyvet kap pénzeért. Ára *egy korona*, mely lapunk kiadóhivatalához küldendő be.

Aki egyszerre rendeli meg mind a két könyvet, azokat összesen két koronáért kapja.

E két könyvnek nem volna szabad hiányoznia egy vasutas házában sem.

3.

Csitt-csatt.

— Irta: **Csitt.** Fordította: **Csatt.** —

Igen mulattató, pikáns novellafüzér. De csak felnőttek számára íródott. Bolti ára 3 korona, a »Kitartás« tagjai ellenben 2 korona beküldése ellenében rendelhetik meg kiadóhivatalunknál.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Koncz János, Dobsina. Lapunk legutóbbi számában tévesen mutattunk ki 60 korona betegsegélyezést, amennyiben ön tényleg csak 40 koronát kapott. A tévedés sajtóhibából eredt.

S. J. Temesvár. Küldeményét ezuton is nyugtázzuk. A magunk részéről is minden áron azon leszünk, hogy a kívánt czél eléérassék, még pedig mihamarább. Csak egy kis türelmet kérünk, mert most rendkívül el vagyunk foglalva.

P. J. Sátoralja-Ujhely. Beszámoló ime jön. Alapszabály stb. lehetőleg a hét folyamán. Nagyon el vagyunk foglalva más irányokban is.

Kardoskut. Választ még nem kaptunk.

Szelkó János, M.-Hosszurét, 17 korona 20 fillért; *Dietz Antal, Gyulafalva,* 79 koronát; *Vécsei Frigyes, Budapest,* 104 korona 18 fillért köszönettel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. *Balhási János, Vinkovce,* július hóra; *Balogh Benjámín, Debreczen,* augusztus hóra; *Blazsek István, Vác,* július és augusztus hónapokra; *Vízolyi Gyula, Sajó-Szt.-Péter,* július és augusztus hónapokra; *Gelányi János, Ujpest,* július és augusztus hónapokra; *Lang Géza, Budapest,* június, július és augusztus hónapokra; *Vetlényi Antal, Arad,* augusztus és szeptember hónapokra; *Littonericzky János, Hatvan,* július, augusztus és szeptember hónapokra; *Kocsis István, Mező-Záh,* július, augusztus és szeptember hónapokra; *Bedő József, Uj-Verbász,* július, augusztus és szeptember hónapokra; *Velösy Károly, Budapest,* július, augusztus és szeptember hónapokra; *Liszek Ferencz, Nagy-Koszmály,* szeptember hóra; *Jódál Gyula, Tisza-Inoka,* szeptember hóra; *Tamássy Géza, Cibakháza,* szeptember hóra; *Krenács Imre, Losonc,* szeptember hóra; *Bencze Lajos, Kaposvár,* szeptember hóra; *Süli Pál, Szeged,* szeptember és október hónapokra; *Greiner Márk, Kassa,* szeptember, október és november hónapokra; *Cornidesz Károly, Felka,* július, augusztus, szeptember, október, november és december hónapokra könyveltük.

Felelős szerkesztő: **Temesváry Alajos.**

Pályafelvigyázó

bármely magyar városba cserélni óhajt, ahol gyermekét iskolába járathatná.

Czim: **Bognár Béla**, pályafelvigyázó, Szent-Iván-Zsabnó, Horvátország.

Cserélni óhajt

állomási előjáró egy olyan kartársával, aki egy felsőbb iskolákkal bíró városba szeretne jutni.

Czim: **Állomási előjáró Becskerek, Vámház.**

Melyik izr. vasuti tisztviselőnek

volna szándékában egy csinos, művelt és háziasan nevelt leányt nőül venni?

Arcképpel ellátott ajánlatok »15000 korona« jeligével a kiadóhivatalba kéretik.

Kalauz

cserélni óhajt a miskolci üzletvezetőség területéről vagy Budapestre vagy Szabadkára. Szíves ajánlatokat e lap kiadóhivatalába kér.

Eladó telek.

Dunakesz állomástól félórnyira fekvő Kis-Alag (Kundháza) telepen 600 □öles szép fekvésű telek szabad kézből eladó. Czim a kiadóhivatalban.

TANKÖNYV

A VASUTI ALTISZTI KÉPESÍTÉSHEZ.

- TARTALMA: I. Történelem.
II. Földrajz.
III. Természetan.
IV. Számtan.
V. Mértan.

Irta: **KERTÉSZ ÁRMIN**
m. kir. áll. vasuti hivatalnok.

A könyv megrendelhető **szerzőnél**, Budapest, Dohány-
utca 28. sz. és lapunk kiadóhivatalában.

Bolti ára 2 korona 20 fillér.

A „Kitartás” tagjai és előfizetői megrendelhetik kiadóhivatalunk útján **1 korona 60 fillér kedvezményes áron.**

!!! Új találmány !!!

„Radicin”

az egyedüli szer, mely egyszerű kezelés mellett mindenemű **tyukszem**et és bőrkeményedést 6—10 nap alatt **gyökerestül** eltávolít **ára 70 fillér**, 80 fillér előzetes beküldése mellett bérmentve megküldetik

„Pedestin”

a leggyorsabb s feltétlenül biztos eredménnyel használható bármily régi, idült **lábizzadás** ellen. Az izzadás már az első használat után megszűnik s pár napi használat után végleg elmarad.

Ára 70 fillér, postán bérmentve 80 fillér.

Központi szétküldés:

KÖLCSEY Z. LAJOS

BUDAPEST, VI., Sziv-utca 26.

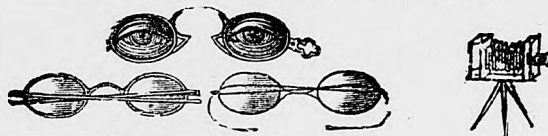
HATSCHÉK BÉLA

utóda: **FRISCH IGNÁCZ**

lát- és műszerész

BUDAPEST, csak VII., Erzsébet-körut 5. sz.

(a New-York kávéháztól 2-ik ház).

Látszerészeti cikkekben, emberi műszerek minden színben 10 koronától feljebb (műszerek betételeért külön díj nem lesz számítva).

Szemüvegek, orrcsüptetők, minden szemhez külön választva 2 koronától feljebb.

Színházi és tábori látcsövek bőrtokkal 10 koronától feljebb.

Légsulymérők, különböző célra szolgáló hőmérők stb. 1 koronától feljebb.

Rajzeszközök, mérőszalagok, mérőpálcák, szintezők stb.

Fényképezési cikkekben kézi és állványos kamarák a hozzá szükséges kellékekkel gyári áron (sötét szoba használat- és tanításért külön díj felszámítva nem lesz).

Villamos házi sürgöny és telefonok berendezése és azok jókarban tartása ép úgy a

Villamos világítási berendezések vagy azok átalakítása stb. a legolcsóbb áron számítva.

Árjegyzékemet az üzletemben díjtalanul adom.

Vidékre bérmentve küldöm.

Központi telefon-összeköttetés 62—87.

A »Kitartás« egyesület tagjai, tagsági jegyük felmutatása ellenében, 15% árkedvezményben részesülnek, mely kedvezményből csak a fényképezési papírok és cikkek vannak kizárva.